

zrcalo@vjesnik.hr

REFLEKTOR

Priredila Petra BOIĆ PETRAČ

Dobre prijateljice

Da mediji vole zavaditi ljude koji jedni o drugima ne misle ništa loše osjetile su i britanske glumice Sienna Miller i Keira Knightley. Djevojke se međutim izvrsno slažu, što su dokazale gostujući u televizijskoj emisiji UK Today, gdje su novinarki Lorraine Kelly govorile o svom prijateljstvu. Sienna i Keira zajedno glume u filmu »Edge of Love«, priči o pjesniku Dylanu Thomasu iz Welsha za koji je scenarij napisala Keirina majka Sharman Macdonald. Prvi će put publika imati prigodu čuti kako Keira pjeva. »To mi je bila najveća noćna mora«, odgovorila je Keira na pitanje voditeljice je li uistinu sama sve otpjevala.

IZLOŽBA

Suzana Ferber, poslije Žuži Jelinek, 1936.

Pionirka zagrebačke MODE

■ Odjeća šivana u salonu Žuži Jelinek bila je medij kojim su se zapadnoeuropski modni stilovi prenosili u Zagreb

Žuži Jelinek – ambasador mode, naziv je izložbe posvećene najpoznatijoj hrvatskoj poslijeratnoj modnoj kreatorici, koja se 19. lipnja otvara u Muzeju grada Zagreba. Naziv je doslovno preuzet iz tjednika »Globus«, koji 1960. godine tako titulira Žuži Jelinek dok je inozemni mediji slave kao »najpoznatiju modnu kreatoricu iza željezne zavjese«.

Iskorištena prigoda

Četiri je desetljeća uspješno vodila modni salon i surađivala s modnom industrijom te se izložbom, čiju koncepciju potpisuje Maja Arčabić, evocira to vrijeme. Dvije su temeljne tematske cjeline izložbe: jedna se odnosi na rad i važnost salona za ondašnji Zagreb, a drugom se prati njena suradnja s industrijom. Rad Žuži Jelinek ilustriran je fotografijama i odjevnim predmetima, koji su, osim iz fundusa nekoliko muzeja, posuđeni i od gospođe Jelinek, te njezinih klijentica, ali

Kostim koji je oduševio Newyorčanke, 1959.

i raznim filmskim i tekstualnim materijalom. Sredina u kojoj se Žuži Jelinek (rođena kao Suzana Ferber) formirala bila je vrlo podatna za poticanje njezinih interesa: Zagreb je tridesetih godina bio »modno osviješten«, dame su pratile što se događa u europskim modnim prijestolnicama, i to su, zahvaljujući vještima domaćim krojačicama, nosile i na zagrebačke ulice. Nakon što je završila obrtničku školu, Žuži Jelinek je praksu izučavala u salonu svoje tete u Budimpešti i vrlo joj se

Haljina i kostim, 1968.

Kaput za Varteks, 1960.

brzo pružila prigoda koja se ne propušta: otišla je u Pariz raditi za slavnu Ninu Ricci. To joj je iskustvo dalo dobre temelje s kojima je započela samostalnu karijeru; 1940. u Praškoj ulici u Zagrebu otvorila je salon i počela dobro poslovati. No uspon je prekinuo Drugi svjetski rat, ali Žuži Jelinek nije posustala

ŽIVOT

čak ni kada joj je kao Židovki rad bio zabranjen pa je radila ilegalno. Nakon rata njezin je novootvoreni salon na Trgu bana Jelačića bio prvi koji se reklamirao u novinama. Vrijeme nije bilo jednostavno, osnovne životne potrepštine su se nabavljale na »točkice«, a o odjeći, kao estetskom predmetu, rijetki su razmišljali. Pedesete godine već su pomalo išle na ruku modi; počeo je izlaziti »Svijet«, koji redovito izvještava o modnim novitetima, modne revije su postale ultimativni društveni događaji, domaće tvornice sve više proizvode tekstil... Kod Žuži se odijevaju Bela Krleža, Savka Dabčević-Kučar i prva dama Jovanka Broz. Za nju je najčešće radila svečane haljine, a najtraženiji su bili kostimi zbog praktičnosti. Sve je sama krojila i modelirala, dok je za šivanje imala pet krojačica što si i danas može priuštiti rijetko koji domaći kreator.

Prava poslovna žena

Iako joj je posao dobro išao, kontinuirano je ulagala u obrađivanje pa je putovala na revije, najčešće u Pariz, što je bio njezin osnovni izvor inspiracije. I sama je redovito sudjelovala na revijama i priređivala ih u svom salonu. Ostvarila je i suradnju s Varteksom i Nadom Dimić za koje je osmislila atraktivne a jednostavne modele. Žuži je bila prava poslovna žena: reklamirala se u medijima, držala je odjevne lutke na balkonu svog salona, na trgu je iskoristila jedan izlog, lijepila plakate na mondenim okupljalištima...

Godine 1961. napisala je i prvu knjigu o modi u bivšoj Jugoslaviji »Tajna dobro odjevne žene: pravila privlačnosti i dobrog ukusa«. I njezini su se modeli odlikovali čistim linijama i elegancijom. Bili su prilagođeni tržištu; jednostavni i nosivi, a opet u skladu s trendovima. Iako je postigla mnogo, uvijek se smatrala samo krojačicom: »Nemam nekakvu titulu koja bi mi dala pravo da se nazivam modni kreator, nego smatram da sam krojačica, a svaki model koji napravim ionako je neka vrsta kopije nekog drugog modela, jer ništa nije originalno i ništa nema novoga u modnome svijetu«.

■ Barbara MATEJČIĆ

Dva pokušaja samoubojstva

Pop-zvijezda Britney Spears dvaput se pokušala ubiti, otkriva neautorizirana biografija. Novinar Ian Halperin 18 je mjeseci istraživao život posrnule pjevačke zvijezde pretvarajući se da je fotograf. U intervjuu za američki magazin »Life&Stilek«, Halperin rekao je da je razgovarao s Britney nekoliko puta. »Znam sve o tim samoubojstvima, sve mi je ispričala«, rekao je autor knjige koja bi se uskoro trebala pojaviti na policama američkih knjižara.

Debi na Broadwayu

Glumica Katie Holmes će 18. rujna debitirati na Broadwayu u drami Arthura Millera »All My Sons«. Producent Eric Falkenstein najavio je nastup supruge Toma Cruisa uz koju će zaigrati i John Lithgow, Dianne Wiest i Patrick Wilson. Predstava će na kazališni repertoar ući tek 16. listopada, a u Gerald Schoenfeld Theatreu će se prikazivati do 11. siječnja iduće godine. Redatelj predstave Simon McBurney najavio je da će ulaznice biti skuplje nego što je uobičajeno - najskuplje će stajati 251 dolar, baš kao i za »Equus«, predstavu u kojoj glume Daniel Radcliffe i Richard Griffiths.

VOGUE

Trudnica pred objektivom

Australska glumica Nicole Kidman i američki country pjevač Keith Urban u kolovozu će postati roditeljima. Nicole, majka dvoje posvojene djece koja prvi put uživa u trudnoći, pozirala je za srpanjsko izdanje američkog »Vogua«. Slavna fotografkinja Annie Leibovitz nije imala baš nikakvih problema kada je došla u australski Baz Luhrmann: zvijezda je bila spremna za sve što joj je Annie predložila. Dok su je šminkali, sjedila je raširenih nogu te odmah objasnila da se od trudnica očekuje da tako sjede. »Kad sam prvi put čula otkucanje srca djeteta koje raste u meni, počela sam plakati. Nisam mislila da ću u svom životu doživjeti iskustvo te vrste«, kazala je, među ostalim, glumica koja ubuduće planira živjeti na njihovoj farmi u Tennesseeju. Za novo izdanje »Vogua« Kidman je govorila o ljubavi, te istaknula da nije mogla zamisliti da postoji takva ovisnost kakvu osjeća prema Keithu. Prisjetila se i Toma Cruisa, govorila o njihovoj djeci, karijeri i djetinjstvu. [P.B.P.]

SKULPTURE

London u ledu

Umetnik Percy Salazar iskllesao je londonske znamenitosti poput Big Bena, London Eye-a i poznatog londonskog nebodera Gherkina. No njegova djela neće trajati vječno, jer su napravljena od leda. U Salazarovu se trudu moglo uživati vrlo kratko, jer su se skulpture izložene na londonskom festivalu hrane ubrzo počele topiti. Naime Salazar je iskllesao londonske znamenitosti kako bi na tom sajmu promovirao najstarije kinesko pivo Harbin. Kako su skulpture od leda tradicija tog kineskog grada gdje se od 1963. održava festival ledenih skulptura zaključio je da je to najbolji način za predstavljanje napitka od hmelja. [A.L.B.]